

Я. А. Дроботя, канд. екон. наук, доц. (ПДАА, Полтава)

МЕТОДИ ОЦІНКИ ЙМОВІРНОСТІ ВТРАТИ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ

Конкурентні переваги в реаліях сьогодення вітчизняних суб'єктів господарювання – вагома складова їх успіху.

Акцентуючи на конкурентних перевагах варто сказати, що дані переваги можуть носити стосовно діяльності підприємства систематичний та несистематичних характер, тобто бути постійними або ж змінними.

Окрім того слід сказати, що отримання даних переваг може залежати від діяльності підприємства та не залежати від його діяльності.

Варто сказати, що конкурентні переваги, що залежать від діяльності підприємства піддаються його впливу і їх можна і варто утримувати, а ризики пов'язані із втратою даних конкурентних переваг можна звести до мінімуму.

Переваги, які не залежать від діяльності підприємства можна утримувати лише адаптуючись досить швидко до постійних змін зовнішнього середовища діяльності підприємства.

Оскільки внутрішні переваги легко утримувати застосовуючи управлінські підходи, то вважаємо, що утримання даних переваг потребує формування етапності на шляху їх реалізації:

- 1) чітке окреслення переваг;
- 2) чітке окреслення факторів формування даних переваг;
- 3) чітке окреслення методів оцінки даних переваг та інструкції до даної оцінки;
- 4) управлінські заходи з метою утримання конкурентних переваг;
- 5) аналіз помилок;
- 6) корекція стратегії діяльності підприємства на базі попередніх помилок.

Вважаємо, що надзвичайно важливим етапом дотримання конкурентних переваг є їх оцінка.

Пропонуємо здійснити оцінку конкурентних переваг не лише враховуючи стандартні показники та коефіцієнти, а й за допомогою ймовірнісного підходу та підходу оцінки зміни вартості грошової одиниці в часі.

Для цього використаємо наступні показники (табл. 1).

Таблиця 1

**Показники для оцінки ймовірності утримання
конкурентних переваг враховуючи категорію ризику**

Назва показника	Характеристика показника
Ймовірність виникнення збитків	Дозволяє оцінити ймовірність виникнення збитків або недоотримання прибутків порівняно з прогнозованим варіантом
Величина можливого збитку	Дозволяє оцінити величину можливого збитку
Рівень фінансового ризику	Дозволяє оцінити рівень фінансового ризику на базі величини та ймовірності збитку
Дисперсія	Характеризує ступінь коливання досліджуваного показника по відношенню до його середньої величини
Коефіцієнт варіації	Дозволяє оцінити ризик декількох проектів, які є відмінними за одиницями виміру кінцевого результату
Коефіцієнт ризику	Дозволяє визначити максимальну величину можливого збитку враховуючи ймовірність
Майбутня вартість вкладених грошей враховуючи фактор інфляції	Дозволяє оцінити зміну вартості грошової одиниці з часом та вплив на неї інфляційних процесів
Майбутня вартість вкладених грошей враховуючи фактор ризику	Дозволяє оцінити зміну вартості грошової одиниці з часом враховуючи вплив ризику
Майбутня вартість вкладених грошей враховуючи фактор ліквідності	Дозволяє оцінити зміну вартості грошової одиниці з часом враховуючи ліквідність активів

Джерело: узагальнено на основі [1, 2]

Вважаємо, що подані нами показники є додатковим кроком до утримання конкурентоздатності на основі оцінки ризику.

Список використаних джерел

1. Балабанов И. Т. Риск-менеджмент: учебник. М.: Финансы и статистика, 1996. 192 с.
2. Бланк И. А. Управление финансовыми рисками: подручник. К.: Ника-Центр, 2005. 600 с.